

Наскоро обединената страна има площ 356 755 хил. км². По големина Германия се нарежда на шесто място в Европа – след Русия, Украйна, Франция, Испания и Швеция.

Средищното положение в Европа и голямата площ на страната определят съседството и с много европейски страни: Дания, Полша, Чехия, Австрия, Швейцария, Франция, Люксембург, Белгия и Нидерландия. Няма друга страна в Европа и малко са страните в света с толкова много съседи.

Във физкогеографско отношение Германия спада към Средна %Централна/ Европа.

На север бреговете на Германия се мият от водите на Северно и Балтийско море. В редната част границите се очертават от ниските и средновисоките планини Ардени, Шварцвалд, Ерцгебирге, Чешки лес и Шумава. Дунав свързва Германия със страните от средното и долното течение на реката и черноморския басейн, а каналните връзки на Рейн и Мозел с френските реки осигуряват пряк излаз към Атлантика и Средиземно море. Единствено алпийската дъга на юг е представлявала по-сериозна пречка за връзките с Южна Европа.

Нарастващата надморска височина от север на юг се компенсира от географското положение и не се съпътства от големи и резки климатични различия. Широчината на територията от север на юг е 800 км, максималната издълженост от запад на изток – 600 км. В тази посока се забелязва слабо засилване на континенталното и планинското климатично влияние.

Поради умерения и сравнително влажен климат, както и отсъствието на големи наклони, реките са пълноводни и бавни, по-подходящи за корабоплаване, отколкото за електропроизводство. Устията на Одер и Елба замръзват за по 5-6 седмици, на Везер – за 4 седмици, докато замръзванията по Рейн са изключение.

Плитчините и островите на Северно море са важен туристически район. Тук са създадени няколко големи морски национални парка: Ядебузен, Кнехтзанд, Нордфрицишес Ватенмер. В средата на Холандския залив, за около 50 км от устието на

Елба, се издигат скалистите островчета Хелголанд и Дюне.

Остров Хелголанд е с площ по-малка от един квадратен километър, но със стратегическо местоположение пред германските брегове. До 1890 г. Островът е принадлежал на Великобритания и досега жителите му говорят немски, примесен с много английски думи. Значението на Хелголанд за германската морска мощ е оценено по достойнство, ако се съди от факта, че е раменен с Великобритания за наскоро колонизирания остров Занзибар.

След Първата световна война пристанището и укрепленията на Хелголанд са разрушени от победителите. Сега островът се посещава от много туристи, въпреки че често е потънал в дъжд и мъгла. Къщите на рибарите, старинните костюми, фарът, вечно зелените квадрати на ливадите придават особено очарование на Хелголанд. Островът е и изследователски център. Той е междинен пункт в маршрутите на много прелетни птици особено на дивите гъски. Хелголанд са уредени орнитоложка, биологична, метеорологична и сеизмологична станции.

Северноморските естуари на германските реки са с голямо значение за корабоплаването. Разширяването на речните устия е резултат главно от рушителната дейност на приливите и отливите. Тук са изградени най-големите германски морски пристанища. Естуарът на Елба е широк до 15 км и при прилив позволява на големи съдове да достигат чак до Хамбург – на 100 километра от брега на морето.

Балтийското крайбрежие на страната доста се различава от северноморското. То е от лагунно-лиманен тип. Плажовете и дюните често са прикрити от морето с пясъчни коси. В Балтийско море няма големи приливи и отливи. Пристанищата са в по-изразителните заливи на Кил, Любек и Рощок. Недалеч от брега е най-големият германски остров Рюген, белите брегове на който се извисяват до 120 метра над водите.

За улесняване на връзките между Северното и Балтийско море в края на миналия век е построен Килският канал. Той е с дължина 99 километра и свързва Килския залив с естуара на р. Елба. С преминаването си през килския канал корабите икономисват 440 морски мили от заобикалянето на полуостров Ютланд пред Датските проливи.

Каналът има четири шлюза, широк е от 100 до 200 метра и дълбок 11 метра. Килският канал е с най-интензивно движение – годишно го преминават 50 хиляди кораба с над 50 млн. Т товари /три пъти повече, отколкото са преминаващите през Суецкия канал кораби, но с пет пъти по-малко товари/.

На юг ивицата на широките брегове се сменя с преобладаващи низинни и хълмисто-равнинни земи. Цялата ниска северна част на Германия в близкото геоложко минало е била покрита с колосален ледник. Континенталните залежавания са оказали най-силно влияние върху земните форми в германската равнина. При оттеглянето на ледниците към Скандинавия на обширни пространства са се отложили глини, пясъци и хълмове от каменисти материали /моренни валове/. Ливадите и полята се редуват с торфища, блата и езера. Особено много са езерата в Мекленбургското Поезерие – Мюриц, Шверинерзе и други. Хълмовете са покрити със смесени и борови гори.

Почвите в Северногерманската равнина не са особено богати и изискват постоянно наторяване. Това в най-голяма степен важи за т-нар. Зандрови /пясъчни/ полета като Люксембургската пустош между Вебер и Елба. По размер на обработваната земя фермите в Шлезвиг-Холщайн, Долна Саксония и Мекленбург са най-големите в Германия.

Равнината е прорязана от гъста мрежа шосета, железопътни линии, плавателни реки и канали. В нея са разположени столицата Берлин, големите градове Хамбург, Бремен, ХанOVER и други.

Граничещата на север с две морета, на юг “заливите” на Германската равнина се допират до широка ивица от планини и плата – част от Средноевропейските харцински планини. В подножието им е прокаран Средногерманският канал, свързващ столицата Елба с Рурската област и р. Рейн. Каналите в Германия са оразмерени с оглед да пропускат речни съдове с газене до 2,5 метра.

Релефът на средната част на Германия е истинска мозайка от планински куполи и вериги, котловини, речни долини и проломи. Разработването на находищата от висококачествени черни въглища в подножието на Рейнските шистови планини и на калиева сол в подножието на Харц /Щасфурт/ е изиграло важна роля в развитието на германската индустрия. В по-малка степен това важи за рудните находища в Харц и Ерцгебирге.

Рейнските шистови планини са редици от възвишения до 800 – 900 метра, разсечени на две от дългия, дълбок и тесен Рейнски пролом. От лявата страна на реката са възвишенията Айфел, Хунсрюк и Хардт, а от дясната – Заусрланд, Вестерланд и Таунус /880м/.

Почти в географския център на Германия е куполовидната планина Харц. Благодарение на рудниците за олово, сребро, желязо и калай, водите и дървесината, няколко столетия Харц е бил средище на саксонските и тюрингските металурзи. Сега рудодобивът в Харц е почти напълно прекратен.

На югоизток от Харц са Тюрингенвалд и Фихтелберг с добре запазени по плоските им била гори. Средногерманските планини, макар и не особено високи, са истински “ловци на дъждовете”. Докато в низините валежите са 700 – 800 мм годишно, но западните склонове на планините те надхвърлят 2000мм.

Най-високата планина в Източна Германия е граничната Ерцгебирге /Крушне хори, Рудни планини/. Голяма част от запасите на руди на цветни метали и уран вече са изчерпани. По-голямо, както и в Харц, е значението на планината за развитието на туризма. Живописната местност около пролома на р. Елба /Лаба/ се нарича Саксонска Швейцария /в Германия има още една “Швейцария” – Франконска/.

В северното подножие на Ерцгебирге са най-големите в света кариери за добив на кафеве въглища.

На юг от Рейнските шистови планини е германският близък на сдвоения масив Вогези – Шварцвалд. От големия завой на Рейн на север при Базел до подножието на Таунус се простира силно издължената Горнорейнска котловина. След като получи водите на два големи притока – Майн и Некар, и на стотици по-малки, Рейн пробива планините, устремена към низините на Холандия и Северно море.

Поради по-мекия си климат Горнорейнската котловина в селскостопански отношение с екзотичен за Германия кът с добре развито лозарство, овощарство и

тютюнопроизводство. Тук са най-известните сред 400-те курорта и бани с лековита минерална вода в Германия – Баден-Баден и Висбаден.

Веригите на Швабски и Франконски Алб /Швабска и Фронконска Юра/ свързват Шварцвалд с четките планини. По стъпаловидните им склонове има много пещери, пропасти и карстови извори. Швабски и Франконски Алб са вододел между Дунав и Рейн, който беше разсечен с прокарането на канала Рейн – Майн – Дунав.

Швабско-Франконска Юра и известният национален парк Байришевалд ограждат от север Баварското плато или както често го наричат заради малката му височина /около 500 м/ - Баварската равнина. В северната част протича река Дунав. Южната, по-висока част на платото, е прорязана от долините на алпийските притоци на Дунав: Ин, Изар, Лех, Илер и други. Благодарение на тях Дунав увеличава водите си от Улм до Пасау четиридесет пъти.

На територията на Германия е една много малка част от Алпите, т. Нар. Баварски Алпи. Над планинския курорт Гамиш-Партенкирхен, само на стотина километра от Мюнхен, е алпийският първенец на Германия – връх Цугшпице /2968 м./ Над 2400 м склоновете са постоянно покрити със снегове. Между гънките на полите на Баварските Алпи са германските алпийски езера, подхранвани от шумните и с леденостудени води алпийски потоци. Най-красиво сред езерата е Кьонигзе, близо до границата с Австрия.

В Бавария горите заемат най-голямата площ, но най-компактни са горските масиви в Шварцвалд и Рейнските шистови планини. В рейнланд-Пфалц и Баден-Вюртемберг горите заемат по 40% от територията, при 28% средно за Германия. Преобладават иглолистните гори /2/3 от площта на горите/. Характерно за Германия е, че голяма част от горите /40%/ се стопанисват от държавата.

Поради голямата гъстота на заселване, индустриализацията и урбанизацията на природната среда в Германия са нанесени тежки щети, като естествената растителност и животинският свят видово и количествено са много ограничени. Решителната намеса на човека проличава във всички кътове на германия.

През последните десетилетия средната постигна голям напредък в опазването на

природната среда. Ограничени бяха емирите на въглероден двуокис и други промишлени замърсители на атмосферата. Германия е водеща в Европа и използването на безоловен бензин и каталитични неутрализатори в транспорта. Голяма част от отпадъците се сортират и използват като вторична суровина в промишлеността. Други се изградят или обработват с микроорганизми в специални заводи.

Намаля изхвърлянето на отпадни води в Рейн и Елба. Много е направено за залесяването на Рур. Подобри се екологическата обстановка в райони, които в миналото бяха еталон за пагубното въздействие на стопанската дейност върху природата. Германската “екоиндустрия” /дейностите по охрана на природата/ ангажира труда на половин милион души и поглъща 20 млрд. Марки годишно. В страната са създадени над 2 хил. резервата. Сега вниманието /и инвестициите/ са насочени към преодоляване на тежкото екологично наследство на бившата ГДР.

Съвременното население на Германия се формира в резултат на значително размествания след Втората световна война. В съответствие с решенията на Потсдамската конференция /1945г./ над десет милиона германци от териториите на Полша, Чехословакия, Унгария, Румъния и Югославия бяха преселени в Германия. Останалите в Източна Европа германци подхранваха през периода 1950-1990г. Ограничен приток към западната част на страната. Общо за периода в Германия пристигаха 2,3 млн. Етнически немци от Вроцлав /Бреслау/, Поволжието, Трансилвания и други райони.

Създаването през 1949 година на две германски държави предизвика ново преразпределение на населението. От създаването на ГДР до началото на 60-те години, когато на миграциите на запад бяха наложени строги ограничения, населението в източната част на страната намаля от 19 на 17 млн. Души. След обединението още един милион източногерманци се преселиха в западните провинции, докато от запад на изток мигрираха само 150 хил. души.

Населението на обединена Германия е 82 млн. Д. Средната гъстота е 222 д./кв. км. – двойно по-висока от гъстотата на населението в съседните страни . Населението е разпределено неравномерно. По-малка е гъстотата в Шлезвиг – Холщайн, Довна Саксония, Бранденбург, Бавария и особено в Мекленбург – Форпомерн /под 100 д./кв. м./ . Същевременно в Северен Рейн – Вестфалия гъстотата на населението е над 500 д./кв. км. , в Саар – над 400 д./кв. км.

От началото на 70-те години немското население е с траен отрицателен естествен прираст, т.е. раждаемостта спадна под равнището на смъртността. Това е съпътствано от общо застаряване на населението и нарастване на дела на хората над 60-годишна възраст /една пета от населението/, намаляване на работоспособното немско население, нарастване на разходите за пенсии, помощи и социални грижи и други неблагоприятни демографски и социално-икономически последици. Причините за голямото намаление на раждаемостта в Германия са много. Само за две десетилетия праз 60-те и 70-те години раждаемостта спадна два пъти – до 10 на хиляда души – ниво, характерно за годините на войните и Голямата криза.

Стремежът към по-малко деца в германското семейство е свързан с грижите по поддържането на висок стандарт, с професионалната и образователната реализация на родителите.

Съгласно действащото в Германия законодателство закрила на майчинството, детски надбавки и облекчения работещи жени имат право на отпуск шест седмици преди раждането и осем седмици след раждането. През това време майката получава средното месечно възнаграждение. Майките или бащите могат да получат отпуск до навършване на 18 месеца на детето, по време на който получават държавна помощ. При по-висок доход в семейството добавки се изплащат само за първо дете.

В градовете живее над 85% от населението на Германия. Здравеопазването, комфортът на жилищата, обслужването и търговията в селските райони не отстъпват по качество на тези в градовете. Нещо повече, селските местности стават по-привлекателни за живеене с по-малката замърсеност, възможността за труд на открито и непосредствен контакт с природата. Около десет хиляди германски села са включени в специална програма за инфраструктурно и строително обновление. В най-малките селища и общини, до които не достигат веригите на големите супермаркети, съществуват бакалници, често многофункционални. В тях се продават само хранителни продукти. Обикновено собствениците ги съчетават с малка бензиностанция, спешна аптека, банково гише, тото пункт. Предлагат се и някои комунални услуги. И в най-разпръснатите и отдалечени планински селца не липсват телефонната кабина и пощенската кутия.

Най-големи градски агломерации са Есенската /5,4 млн. Д./, Берлинската /3,4 млн. Д./, Щутгарската /Среден Некар 2 – 5 млн.д./ и Хамбургската /2,3 млн. Д./, но с население над 1 млн. Души са още Мюнхенската, Франкфурската, Кьолнската, Дюселдорфската, Хановерската, Манхаймската и Нюрибергската агломерация. Някои големи и близко

разположени агломерации се сливат в още по-големи градски и индустриални териториални съчетания. Рейн – Рурският район включва Есенската, Дюселдорфската, Кьолнската, Бонската и други градски агломерации с общо население над 11 млн.з. Подобно сливане се наблюдава и в района Рейн – Некар /Франкфурт – Манхайм – Щутгарт/.

Икономическите и психологическите трудности на обединението отново поставиха на преден план сложните проблеми на икономическата имиграция в Германия. Отворените граници и упоритите опити на източноевропейците да се заселят завинаги или поне за известно време в благоденстващия Запад допълнително изострят проблемите. Германия се превърна в “европейски лагер за бежанци” – две трети от имигрантите от Източна Европа и развиващите се страни желаят да живеят именно тук.

Икономическата имиграция в Германия не е нещо ново. След едностранното затваряне на границата от бившата ГДР през 1961 г. Правителството на ФРГ взе линия на приличане на работна сила от чужбина. През следващото десетилетие в страната пристигнаха над три милиона работници от Италия, Турция, Испания, Португалия, Гърция, Мароко и други страни. От 1974 г. Миграционният поток е ограничен със закон.

Легално пребиваващите в страната икономически имигранти са 5,4 млн. Д. Преобладават турците и имигрантите от бивша Югославия, но през последните години в Германия намериха работа сто хиляди румънци, поляци и българи.

Първите имигранти бяха почти само мъже и работеха по договор за ФРГ по няколко години. По-късно преобладаващо стана желанието за постоянно заселване. Нарасна делът на неактивната част от имигрантите – предимно деца и жени.

Много предприятия, магазини, ресторанти и ателиета функционират благодарение на чужденците. Особено висок е делът им в металургията, строителството, хотелиерството и ресторантьорството, комуналното стопанство. Обикновено имигрантите заемат по-непривлекателни работни места и получават по-малки заплати от тези, на която биха се съгласили повечето германци.

Пълната натурализация, т.е. интегрирането в обществото, представлява проблем както

за чужденците, така и за германците. Много от имигрантите имат собствени жилища, не зависят от социални помощи и развиват самостоятелна дейност в малки предприятия, ремонтни работилници и ресторанти във Франкфурт, Щутгарт, Мюнхен, Берлин, Дюселдорф и други големи германски градове.

Германия сътрудничи с Полша и други съседни страни за връщане на транзитните бежанци и за избягване на опитите за нелегално пресичане на границите. По 900-километровата източна граница с Полша и други съседни страни за връщане на транзитните бежанци и за избягване на опитите за нелегално пресичане на границите. По 900-километровата източна граница с Полша и Чехия е инсталирана специална регистрираща техника от арсенала на армията на бившата ГДР. В страните им вече са върнати десетки хиляди души, нелегално пребиваващи в Германия.

Приносът на Германия в световната култура е огромен. Добре известни са постиженията на литературата в страната – родина на книгопечатането и издателската дейност, на немската музикална предкласика и класика, на науката и образованието.

Книжния пазар в Германия е най-големият в Европа. С издаване на книги, вестници и списания се занимават над три хиляди издателства. За купуване на книги германците харчат годишно над 5 млрд. Марки. Обществените библиотеки са добре уредени с богати фондове от художествена, научна, специализирана и учебна литература. През последните години делът на преводната литература достигна 15%, главно от книги на американски автори. Издателствата закупуват годишно над 10 хиляди лицензи за издаване на преводна литература и продават в чужбина правата за издаване на почти три хиляди книги на германски автори.

Още в края на миналия век немската наука и техника в много области се налага като водеща на континента. Забележителни успехи постигат физиката, химията, географията, философията и приложните изследвания в областта на транспорта, медицината, енергетиката, електротехниката и металургията. Финансовите и индустриални кръгове в Германия активно са поощрявали съединяването на научните постижения с производствената практика и образованието.

Проучванията на асоциация Европейско образование, направени сред видни индустриалци, финансови специалисти, политици и висши чиновници, както и сред самите студенти и преподаватели, показват, че в Европа най-високо се цени качеството

на висшето образование във ФРГ. Германската подготовка в природоначините и техническите дисциплини, и особено подготовката на инженери, химици и биолози, е ненадмината. Подготовката на манидъри е най-добра след тази във Великобритания, но германците се справят отлично при работа в екип и в конкретни практически условия.

Висшите учебни заведения в Германия са представени от университети, технически учебни заведения и висши училища по изкуствата. След войната броят на студентите е нарасна петкратно.

Студентите в Германия се обучават средно 7 години – повече, отколкото във Великобритания, САЩ, Холандия. Най-голям е броят на студентите в Мюнхен и Берлин /над 100 хил./, Кьолн /80 хил./, Хамбург, Франкфурт и ХанOVER. Типични университетски центрове, настрана от големите градове, са Хайделберг, Гьотинген, Мюнстер, Малбург, Хисен, Ерланген, Тюбинген, с дял на студентите в общи броя на населението над една пета.

Страната е най-силната в икономическо отношение държава в Европейския съюз. По обем на промишленото производство тя заема трето място в западния свят след САЩ и Япония, а по размер на външната търговия – второ място, след САЩ. Концерни банки образуват монополистически групи, представляващи мощни транснационални корпорации. От тях водещи в тежката промишленост са “Тисен”, “Круп”, “Манесман”, контролиращи въгледобива, черната металургия и голяма част от тежкото машиностроене. В електротехниката и електронната промишленост доминират “АЕГ – Телефункен”, “Бош” и “Сименс”, в химическата промишленост – “Хьохст”, “БАСФ”, “Байер”, образували в миналото гигантския тръст “ИГ – Фарбениндустри”.

Голямата концентрация на капитали, мощност и производство е много характерна за Западна Германия. Тук делът на държавния сектор в икономиката е значително по-малък от този във Великобритания и Франция. Доста по-различна е картината в източната част. Без да е най-съвършен, но все пак може би най-ефикасен път за решаване на сложните икономически проблеми в бившата ГДР се оказва приватизацията. Заедно с вече съществуващите около 100 000 самостоятелни фирми в източна Германия функционират около 350-400 хиляди частни предприятия. И в бъдеще се очаква значението на съществуващите и сега възникналите дребни и средни предприятия да нараства значително. На тях се възлагат основните надежди, за да се регулира пазарът на труда. В сферата на търговията, ресторантите и аптеките с много малки изключения приватизацията окончателно е приключила. Все още обаче е чувствително забавяне в селското и горското стопанство.

Отговорност за прехода от планово към пазарно стопанство носят Агенцията по приватизация /Treuhandanstalt/ и нейните 15 регионални бюра. За около 70% от предприятията Агенцията лансира идеята за пълно или частично опрощаване на старите дългове.

Значителна роля в стопанството на Германия играе чуждестранният капитал, особено американският, на който се падат 40% от всички чужди инвестиции.

Промишлеността с ядрото на немското стопанство формира почти целия износ и над половината от съвкупния обществен продукт. В редица отрасли – черна металургия химическа промишленост, общо машиностроене, автомобилно- и корабостроене – износът съставлява почти половината от произведената продукция.

Развитието на енергетиката се основава както на собствени, така и на вносни суровини. Структурата на потребление на енергоресурси претърпя значителни изменения във връзка с нарастване на относителния дял на течното гориво през 60-те години и на твърдото през 80-те години след поскъпване на нефта. Ориентацията е към ограничаване на нефта за сметка на въглищата, атомната енергия и използване на алтернативни енергоизточници, както собствени, така и вносни.

Добивът на черни въглища е 58 млн. Т годишно. Над 80% от него се осъществява в Рурския басейн от частно-държавната компания “Рурколе АГ”, а останалите – в Саарския и Ахенския басейн. Германия е най-големият износител на черни въглища за страните от ЕО – годишно изнася над 20 млн. Т. – I –во място в света. Той е съсредоточен в Долнолаузицкия /Котбус/, Саксонско – Тюрингския /Хале-Лайпциг-Вайсенфелс- Цайц/, Долнорейнския /Кьолнския/ басейн.

Собственият добив на нефт задоволява едва 5% от потребностите на страната. Той се извлича в междуречието на Везер – Емс. Недостигът се компенсира с внос от Великобритания, Норвегия, Русия, Венецуела, Нигерия и други. На тази основа бързо развитие получи нефтопреработвателната промишленост. Половината от тях са в пристанищните градове Хамбург, Бремен, Вилхелмехафен. Все повече нараства значението на Рейнското – Вествалския район /Гелзенкирхен, Кьолн/. Големи нефтопреработвателни заводи има в Инголядт и Карлсруе В източната част

мощностите са съсредоточени в два района: Приодерски – в Шведт, към който се числят заводите в Цайц, Бьолен, Мокцендорф, Фльонке, Вебау и Средногермански /Лойна/.

Добитият природен газ /около 30 млрд. куб. м/ задоволява една трета от потребностите. Внос се прави от Нидерландия, Норвегия и Русия.

Германия заема четвърто място в света по производство на електроенергия /около 530 млрд., квтч/ след САЩ, Китай, и Япония. Половината от електроенергията се получава от въглища. ТЕЦ са изградени във въгледобивните райони Рур, Саар, Долен Лаузиц, Саксония, Тюрингия, по бреговете на Рейн. В Северна Германия работят централи с нефт и газ. Техният относителен дял е 15 %. На дунавските алпийски притоци и на някои реки в Рейнските шистови планини са изградени ВЕЦ, които дават 5% от електроенергията. Строителството на атомни електроцентрали започва през 1961 г. Изградени са около 20 АЕЦ и още толкова са в строеж. Те дават 30 % от енергията. Разположени са край реките Некар, Майн, Елба, Везер, Дунав. Уран се добива в находището Гросшлопен /планината Фихтел/ и Менценшвалд, но главно се внася от ЮАР, Австрия, Канада, Франция и други.

Черната металургия е един от най-важните промишлени отрасли с традиции и голяма концентрация на производството. Около 40 % от продукцията се изнася. По производство на чугун, стомана и прокат /между 35 и 49 млн. т/ Германия изпреварва всички страни в ЕС. Отрасълът се развива предимно с вносна руда, тъй като собственият добив е незначителен /1,7 млн. т/. Имена като “Круп”, “Тисен”, “Хьош”, “Манесман”, “Кльонкнер” са олицетворение на германския железен дух на немската предприемчивост и дисциплинарност.

За разлика от черната металургия цветната не е така добре развита. Страната е задоволена частично единствено с оловно цинкова руда, която се добива и преработва в Рур и Харц. По производство на първичен алуминий /750 хил. т/ Германия заема първо място в ЕС. Най-големите заводи са в Северен Рейн-Вестфалия /Есен, Фьорд, Люнен/, в Бавария, в Хамбург, в Саксония /Батерфелд/ и Тюрингия /Лаута/. С вносна медна руда и собствен меден лом се произвежда около 300 хил. т. Черна руда и собствен моден лом се произвежда около 300 хил. т черна мед в Хамбург, Любек, Дуисбург, Люнен, Оснабрюк, Берлин.

Сърцевината на германската промишленост е машиностроенето, което се отличава с

високо ниво на производството и дава една трета от общата промишлена продукция и половината от износа на страната. На фона на широкото му разпространение на територията на Германия се открояват най-големите многоотраслови райони – Долнорейнско Рурски, Щутгартски и Рейнско – Майнски. Много големи центрове извън тези райони са Хамбург, Мюнхен, Нюрнберг, Майнхайм – Лудвигсхафен, Берлин, Хале, Лайпциг, Дрезден, Хемниц.

Тежкото машиностроене е най-силно развито в Рурската област. Произвеждат се машини и оборудване за добивната и металургична промишленост с центрове Оберхаузен, Гревонбройх, Кьолн, Бохум, Дюселдорф, двигатели с вътрешно горене с центрове Кьолн и Гелзенкирхен. В Магдебург, Хале, Зангерхаузен се произвежда прокатно и химическо оборудване, в Кьотен – кранове, а в Цайц – оборудване за брикетирание на кафяви въглища. Над 10 % от общото производство на електротехническата промишленост се пада на Мюнхен. Други важни центрове са Нюрнберг, Ерланген, Щутгарт, Манхайм, Франкфурт на Майн, Кьолн, Хамбург, Берлин, Лайпциг, Ерфурт, Йена. Тук е “царството” на “Сименс” – европейската алтернатива на японската и американската експанзия. Компанията, чийто годишен обем на търговските сделки надхвърля 70 млрд. ДМ, е основана през 1847 г. Под името “телеграфенбауаншалт Сименс унд Халске”, което носи до 1966г. Фирмата работи изключително в сферата на т. Нар. Инвестиционни стоки и се числи към водещите производители в света в областта на производството и разпределението на енергията, канцеларската и съобщителна техника, системите за производствена, медицинска и транспортна техника, както и електрониката в автомобилостроенето и определени конструктивни елементи /автомобилна електроника/.

Корабостроенето изпитва силната конкуренция на Япония, Южна Корея и редица други страни. Морски кораби се строят в Хамбург, Кил, Бремен, Емден, Любек, Вилхемсхафен, Бремерхафен, Рошок, Висмар, Щралзунд, а речни в Дуисбург, Маянц, Кобленц, Дегендорф. Германия е на четвърто място в света след Япония, Южна Корея и Китай.

Сравнително нов и силно развит отрасъл е авиационноракетната промишленост. Близко 80% от производството се контролира от три концерна: “Месершмидт-Бьолков-Блом”, “ФФФ-Фокер” и “Дорние”. Основни са два района – Южен, обхващащ Бавария с центрове Мюнхен и Аугсбург, и Северен с центрове Хамбург и Бремен. На базата на бившите самолетни заводи “Месершмидт” в Аугсбург и Регенсбург е създадено предприятието “Аероюнион”. В Касел е самолетния завод “Юнкерс”, в Мюнхен – “Дорние”, в Щутгарт и Бремен – “Хайнкел”.

Текстилното машиностроене е съсредоточено в Баден – Вюртембергския район /в ивицата от Лебинген до Ройтлинген, Рейнско – Вестфалския /Мюнстерланд/, в района на Вупертал – Аахен – Крефелд, в Бавария /Аугсбург/.

Центрове на оптичката промишленост са Мюнхен, Щутгарт, Йена и Брауншвайг, на стъklarската – Кьолн и Зул. Режещи инструменти се произвеждат в Ремшайд и прочутия Солинге, а полиграфически машини в Щутгарт, Франкфурт на Майн и Лайпциг.

Химическата промишленост дава една десета от общата промишлена продукция и 13 % от износа на страната. По износ на химически изделия Германия е на първо място в света. Отрастълът се развива частично с местни суровини – черни и кафяви въглища, калиеви и каменни соли, но по-голямата част от суровините са вносни – фосфорит, пирит, самородна сяра, нефт, газ. По производство на торове от калиеви соли Германия е на първо място в света. Особено силно е развитието на сярна киселина, пластмаси изкуствени влакна и други. Основен химически район е Рейнско – Вестфалският, където се произвежда 35 % от продукцията на страната и са развити всички клонове на отрасъла. Произвеждат се както изделия на основната химия, така и нефтохимични продукти, парфюмерийни /Кьолн/, фармацевтични /Вупертал/ и други изделия.

Втори район е Югозападният /нефтохимия, производство на бои за нуждите на текстилната промишленост. Друг район е Рейнско-Майнският. Химическа продукция се произвежда във Висбаден, Офенбах, Ханау, но главен център е Франкфурт, където се намира основният завод на концерн “Хьохст”.

Измежду отраслите на леката промишленост най-голямо значение има текстилната. Нейните наченки са още през средните векове с прочутите манифактури. В наше време тя изпитва конкуренция на изкуствените и синтетични тъкани. Основни текстилни райони са Рейнско – Вестфалският, Баден – Вюртембергският, Баварският и Тюрингският. Най-големи центрове са Мюнхенгладбах, Аугсбург, Крефелд, Аахен, Щутгарт, Хамбург и Бремен. Около Хемниц са разположени близо 70 % от текстилните предприятия на Източна Германия. Най големи специализирани центрове на обувната промишленост са “обувната метрополия” Примасене и Офенбах.

Водеща роля има и животновъдството, което произвежда две трети от общата селскостопанска продукция. За повсеместното му развитие спомагат просторните пасища и фуражната ориентация на растениевъдството. Най-голямо значение има

отглеждането на едър рогат добитък с месо-млечно направление. Добри условия за това предлагат долините на Рейн и Некар, северногерманската низинна земя и планините на Бавария. Недостигащите месо, мляко, яйца и други животински продукти се внасят от Холандия и Дания.

По второстепенна роля играе растениевъдството. То не задоволява вътрешните потребности, което налага внос на много култури. Особено неблагоприятни за земеделие са северозападните и североизточните блатисти пространства. В крайречните долини и в низините земи съществуват добри условия за развитие на растениевъдство. Най-благоприятни те са в долината на Рейн, в Швабската и Фронконската низина в Долна Бавария, където се отглеждат зърнени, фуражни и технически култури, зеленчуци и овощия.

Основният проблем на германското земеделие е да се преодолеят диспропорциите в развитието му на изток и запад както и да се премине към единна структура на стопанисване на земята.